

L'Estat no executa un terç de les inversions pressupostades a Catalunya des del 2013

En els últims 19 anys, el govern espanyol ha previst 8.500 milions en infraestructures que no ha gastat, però l'acord amb ERC inclou una clàusula per fer seguiment dels compromisos

Els pressupostos de l'Estat veuran la llum gràcies als vots d'ERC. Un dels arguments que esgrimeix per justificar el vot són els 2.339,4 milions en inversions i transferències compromesos (<https://www.naciodigital.cat/noticia/212196/erc-acorda-amb-moncloa-2339-milions-inversions-catalunya>). Ara bé, l'Estat normalment no compleix amb les despeses previstes en els comptes i, per això, els republicans han acordat també fer a través d'una comissió que recollirà la llei de pressupostos un seguiment periòdic d'aquests recursos per intentar assegurar-ne la despesa. En els últims set exercicis, de fet, el govern espanyol només ha executat un 66,6% de les inversions pressupostades a Catalunya. La no execució s'ha convertit en un forat negre, fossin o no pactats els comptes.

```
!function(){"use strict";window.addEventListener("message",(function(a){if(void 0!==a.data["datawrapper-height"])for(var e in a.data["datawrapper-height"]){var t=document.getElementById("datawrapper-chart-"+e)||document.querySelector("iframe[src*='"+e+"'"]);t&&(t.style.height=a.data["datawrapper-height"][e]+"px")}})});
```

Segons dades recollides per la Generalitat i, en el cas de l'exercici 2019, extretes directament del Ministeri d'Hisenda, el nivell de compliment de les inversions pressupostades a Catalunya és molt baix, des del 2013. El 2017 assoleix el 81% dels recursos previstos, però els anys previ i posterior se situa per sota del 58%, mentre que el 2019 no va millorar massa, situant-se en el 61,9% d'allò previst en els pressupostos prorrogats.

Pel que fa a les inversions concretes en infraestructures a Catalunya, les dades disponibles arriben fins al 2001. Entre aquell exercici i el 2012, el nivell d'execució és superior, del 80% de mitjana, i fins i tot el 2012 es va gastar més del pressupostat. Els anys posteriors, per contra, el nivell de compliment en l'àmbit de Foment se situa fins i tot per sota la mitjana global, deixant sense efecte quatre de cada deu euros pressupostats a Catalunya.

En total, la suma de recursos previstos en els pressupostos de l'Estat per a infraestructures al país i no executats assoleix prop de 8.500 milions, entre 2001 i 2019. El 2010, aquesta quantitat va arribar fins als 826 milions, mentre que, els dos últims exercicis, ha tornat a situar-se per sobre dels 500 milions, després de diversos anys en què això no ocorria, tal com es pot comprovar en el gràfic següent.

```
!function(){"use strict";window.addEventListener("message",(function(a){if(void 0!==a.data["datawrapper-height"])for(var e in a.data["datawrapper-height"]){var t=document.getElementById("datawrapper-chart-"+e)||document.querySelector("iframe[src*='"+e+"'"]);t&&(t.style.height=a.data["datawrapper-height"][e]+"px")}})});
```

La xifra dels 2.399,4 milions destacats per ERC és rellevant en la mesura que equival al 19,13% de tota la inversió i transferències regionalitzades, segons els republicans. Una xifra clarament superior al 16,3% del pes poblacional de Catalunya a l'Estat i lleugerament per sobre del 19% que suposa el PIB català respecte el total estatal. Un llindar, aquest darrer, que molts cops s'ha posat com a referent i que va inspirar la disposició addicional tercera de l'Estatut, segons la qual l'Estat havia de destinar a Catalunya en inversions en infraestructures el percentatge equivalent al seu pes en el PIB durant diversos exercicis.

Un article que va quedar en paper mullat amb la sentència del Constitucional i que es va incomplir reiteradament (<https://www.naciodigital.cat/noticia/170706/disposicio-addicional-tercera-historia-incompliments-greuges>). En els últims 20 anys, el PIB ha ballat entre el 18,7% i el 19,1% del total estatal i només el 2008 i 2009, amb inversions en infraestructures del 18,2% i el 18,4% del total executat, respectivament, es van assolir percentatges similars. Els anys 2014 i 2015 fins i tot es va situar per sota del 10%, mentre que el 2018, l'últim liquidat, va quedar en el 14%.

```
!function(){"use strict";window.addEventListener("message",(function(a){if(void 0!==a.data["datawrapper-height"])for(var e in a.data["datawrapper-height"]){var t=document.getElementById("datawrapper-chart-"+e)||document.querySelector("iframe[src*='"+e+"']");t&&(t.style.height=a.data["datawrapper-height"][e]+"px"))}})}();
```

Aquests incompliments de l'Estat, a més, tenen conseqüències en el creixement econòmic i la creació de llocs de treball. La Cambra de Comerç de Barcelona va publicar un estudi (<https://www.naciodigital.cat/noticia/192697/inversio-estat-no-executada-costat-pib-catala-111500-llocs-treball?rlc=sf>) segons el qual la no execució de les inversions pressupostades en infraestructures, entre 2001 i 2018, hauria impedit un creixement econòmic equivalent al 3,3% del PIB i la creació o manteniment de 115.000 llocs de treball.

Un altre estudi elaborat conjuntament per la Generalitat i AQR-Lab (<https://www.naciodigital.cat/noticia/207017/impacte-16-anys-deficit-inversor-estat-catalunya-23820-milions-113000-llocs-treball>) (Universitat de Barcelona) assenyala que, si l'Estat hagués executat totes les inversions pressupostades en l'àmbit de Foment, entre 2002 i 2017, el PIB d'aquest últim any hauria estat 0,6 punts superior. Si la inversió hagués equivalgut al pes del PIB, l'increment hauria estat d'1,1 punts, amb un impacte acumulat de 23.820 milions i 113.000 llocs de treball creats.

Garantia de compliment, aquest cop?

I com es garantirà que aquesta vegada el govern espanyol compleixi? ERC explica que els pressupostos inclouran una disposició de "seguiment de les inversions a Catalunya" que preveurà una anàlisi quadrimestral del grau d'execució de les inversions previstes als comptes. En tot cas, cal tenir en present que, entre els processos de licitació d'una obra i la seva execució, transcorre un període no petit i, per tant, l'acord pressupostari pot trigar un temps a concretar-se sobre el terreny.

Així mateix, el Ministeri d'Hisenda ja publica amb caràcter semestral el nivell d'inversió regionalitzada per comunitats. Segons les últimes dades, del primer semestre de 2020, l'Estat va invertir a Catalunya un 12,5% per sota la mitjana (<https://www.naciodigital.cat/noticia/209430/estat-inverteix-catalunya-12-sota-mitjana-primer-semester-2020>). La disposició addicional tercera preveia que, si no s'executaven els recursos pactats, el govern espanyol transferiria la diferència a la Generalitat. ERC haurà pactat una clàusula similar amb el govern espanyol? Com aconseguirà que la compleixi?